

TEREZIÁNSKY REMESELNÝ DVOR • DER THERESIANISCHE HANDWERKSHOF

www.terezianskydvor.sk

Mesto Holíč

Prvé písomné údaje o Holíči, ktorý vtedy nazývali Winar, sa datujú do roku 1205. V roku 1273 je už mesto nazývané Wywar. V 13. storočí sa stáva Holíč súčasťou Bratislavského, potom Nitrianskeho komitátu. V 14. storočí sa Holíčskeho hradu zmocnil Matúš Čák Trenčiansky. Po ňom sa na Holíčskom panstve vystriedalo množstvo panovníkov, medzi najznámejších patrili rodina Štiborovcov, rodina Gašpara Schlicka, rodina Czoborovcov a nakoniec najvýznamnejší panovník na Holíčskom panstve František Štefan Lotrinský a jeho manželka Mária Terézia. Holíčsky zámok, ktorý vlastnili Czoborovci, bol za vlády F. Š. Lotrinského prestavaný na neskorobarokový zámok, ktorý sa stal letným sídlom cisárskej rodiny. Klenotom zámku sa stala tzv. Čínska sála, ktorej výtvarná kvalita presahuje regionálny rámec. Za vlády F. Š. Lotrinského dosiahlo mesto Holíč nevidaný hospodársky rozmach. Cisár v Holíči vybudoval manufaktúry na výrobu fajansy, valchu, pílu, lisovníu oleja, liehovar, tri sladovne, modro-tlačiarenskú dielňu, mydláreň, výrobu sviečok a soliareň, ktorá zásobovala solou široké okolie. Najvýznamnejšie pamiatky mesta sú sústredené v jeho centrálnej časti a v areáli zámku. Patrí k nim Gotický kostol Božského srdca, Kostol sv. Martina, Loretánska kaplnka, Floriánska kaplnka, Budovy fajansy, Trojičný stĺp na námestí Mieru, Kalvária a Veterný mlyn. K relaxácii a odpočinku možno využiť cyklistické trasy, jednou z nich je cesta od Holíčskeho zámku smerom na Kopčany ku Kaplnke sv. Margity. Okúpať sa je možné na Mestskom kúpalisku a športovo využiť na letnom štadióne, alebo novej športovej hale. Do prírody si možno vyjsť do areálu Veterného mlyna, alebo na Valšu odkiaľ sa dá prejsť po hrádzi popri Chvojnici až k rieke Morave.

Stadt Holíč

Die ersten schriftlichen Angaben von Holíč, damals Winar genannt, datieren aus dem Jahre 1205. Im Jahre 1273 wird die Stadt schon Wywar genannt. Im 13. Jahrhundert gehört Holíč zum Bratislavaer, später zum Nitraer Komitat. Im 14. Jahrhundert bemühtigte sich Matthäus Csák von Trenčín der Holícher Burg. Nach ihm wechselten auf dem Holícher Herrngut zahlreiche Herrscher, zu den bekanntesten gehörten die Familie Stibor, die Familie von Kaspar Schlick, die Familie Czobor und zum Schluss der bedeutendste Herrscher auf dem Holícher Herrngut Franz Stephan von Lothringen mit seiner Ehefrau Maria Theresia. Das Holícher Schloss wurde zur Herrschaftszeit des F. S. von Lothringen zu einem spätbarocken Schloss umgebaut, das zu einem Sommersitz der kaiserlichen Familie wurde. Ein Juwel des Schlosses ist der sog. Chinesische Saal, dessen Malkunst die Qualität des regionalen Rahmens übersteigt. Zur Regierungszeit des F. S. von Lothringen florierte die Stadt wirtschaftlich wie nie davor. Der Kaiser baute in Holíč Manufakturen zur Herstellung von Fayence, eine Walke, ein Sägewerk, eine Ölmühle, eine Brennerei, drei Mälzereien, eine Blaudruckwerkstatt, eine Seifensiederei, ein Kerzenwerk und ein Salzwerk, welches das weitere Umland mit Salz versorgte. Die bedeutendsten Denkmäler sind im Stadtzentrum und im Schlossareal konzentriert. Dazu gehören die gotische Herz Jesu-Kirche, die St. Martins-Kirche, die Lauretanische Kapelle, die St. Florians Kapelle, die Fayence-Gebäude, die Dreifaltigkeitssäule, der Kalvarienberg und die Windmühle. Zur Entspannung und Erholung dienen Radstrecken, eine davon führt vom Schloss in Richtung Kopčany zur Kapelle der Hl. Margareta. Bademöglichkeit bietet das Städtische Schwimmbad, die Sportfans kommen im Sommerstadion oder in der neuen Sporthalle auf ihre Kosten. Und wer Lust hat, ins Freie auszugehen, kann einen Spaziergang zur Windmühle machen oder zu „Valcha“ von wo man auf dem Damm den Fluss Chvojnica entlang bis zur March kommen kann.

Najvýznamnejšie kultúrne podujatia v meste Holíč

Die bedeutendste kulturelle Veranstaltungen in der Stadt Holíč

Január	Mestský reprezentačný ples
April	Stavanie májky s Májovankou
Máj	Medzinárodný folklórny festival s prehliadkou krojových skupín
Jún	Mesto deťom Vítajte na panstve Márie Terézie!
Júl	Zvieratká očami detí
September	Zámocké pivné slávnosti Zámocký motocyklový okruh
November	Tradičný Martinický jarmok
December	...príde aj Mikuláš Holíčske vianočné koncerty Silvestrovský ohňostroj

Najvýznamnejšie kultúrne podujatia v meste Hollabrunn

Die bedeutendste kulturelle Veranstaltungen in de Stadt Hollabrunn

Január	Neujahrkonzert
Február	AUTO PUR
Marec	Schnaps gala
April–Máj	Weintour Weinviertel
Júl	Ringelrei´n am Pinkelstein
August	Hollabrunner Volkfest
November	Jungwein Hollabrunner Feuerabend Teuffellauf
December	Wintersonnwendfeier

Blížšie informácie / Nähere Informationen – Holíč

Mestský úrad Holíč / The Holíč Municipal Office
Bratislavská 5, 908 51 Holíč, Tel.: +421 34 668 2011, Fax: +421 34 668 2212
e-mail: sekretariat@holic.sk, www.holic.sk

Turisticko informačné centrum / Information center for tourists
Bratislavská 6, 908 51 Holíč, Tel.: +421 34 668 5155
e-mail: tikholic@holic.sk, www.holic.sk

Blížšie informácie / Nähere Informationen – Hollabrunn

Mesto Hollabrunn (AT)
Stadtgemeinde Hollabrunn
Hauptplatz 1
Tel.: +43 (29 52) 21 02
e-mail: stadtgemeinde@hollabrunn.gv.at
web: www.hollabrunn.gv.at

TEREZIÁNSKY REMESELNÝ DVOR • DER THERESIANISCHE HANDWERKSHOF

www.terezianskydvor.sk

Mesto Hollabrunn

Mesto Hollabrunn leží uprostred úrodnej, kopcovitej vinohradníckej krajiny v údolí Göllerského potoka a je centrom západnej časti Weinviertel. Územie mesta hraničí bezprostredne s Ernstbrunnenským lesom, najväčším súvislým dubovým lesným územím Rakúska. Prvá písomná zmienka o meste pochádza z roku 1135, („Holerbrunen“), súvisí s darovaním vinohradu bavorskému kláštoru. Vinohradníctvo je až do súčasnosti určujúcim hospodárskym faktorom v živote mesta. Farský kostol bol založený už v 12. storočí a jeho patrónom sa stal sv. Ulrich. Pohromami bol veľmi zničený a v 14. storočí značne zmenený. V roku 1377 dostáva mesto trhové práva a v roku 1565, 11. júla, udelil mestu cisár Maximilian II. erb, tabuľa ktorého bola rozdelená na dve časti. V hornej časti na modrom podklade sa nachádzala zlatá pasca na vlkov spolu s dvomi hviezdami a v spodnej polovici bola na vodnej ploche umiestnená labuť plávajúca pred prameňom. Na Hollabrunnskej škole sa v roku 1579 začalo vyučovanie latinčiny a v roku 1632 má mesto až 121 stojacich domov. Lenže zakrátko v roku 1645, počas 30 ročnej vojny, prichádza k jeho spustošeniu Švédmi pod vedením generála Torstensonsona a v roku 1649 obyvateľov mesta zachváti morová nákaza, ktorá sa však zopakuje ešte v ďalších rokoch 1679, 1688 a v roku 1713 tejto nákaze podľahlo až 130 ľudí, ale nielen mor a vojna, ale aj mnohé požiare ničili mesto. V roku 1681 bol postavený morový stĺp. V roku 1702 bola založená filozoficko-teologická škola kapucínov v Hollabrunnskom kapucínskom kláštore. V roku 1903 bolo založené mestské múzeum v budove radnice a ktoré bolo v roku 1974 presťahované do starého panského mlyna. V roku 2004 sa uskutočnila prestavba radnice, taktiež sa stal Hollabrunn partnerským mestom Holíča. V roku 2008 oslávil Hollabrunn 100 rokov od povýšenia na mesto.

Stadt Hollabrunn

Die Stadt Hollabrunn, inmitten fruchtbaren, hügeligen Rebenlandes im Tal des Göllersbaches gelegen, ist Zentralort des westlichen Weinviertels. Das Stadtgebiet grenzt unmittelbar an den Ernstbrunner Wald, das größte, zusammenhängende Eichenwaldgebiet Österreichs. Die erste schriftliche Erwähnung von Hollabrunn („Holerbrunen“) erfolgte in einer Schenkungsurkunde des Jahres 1135, mit der ein Weingarten einem bayrischen Kloster geschenkt wurde. Der Weinbau ist bis zur Gegenwart der bestimmende Wirtschaftsfaktor im Leben der Stadt. Die Pfarrkirche wurde bereits im 12. Jahrhundert gegründet und ihr Patron wurde St. Ulrich. Durch Katastrophen wurde sie sehr zerstört und im 14. Jahrhundert beträchtlich umgebaut. Im Jahre 1377 erwarb die Stadt das Marktprivileg und im Jahre 1565, am 11. Juli, wurde ihr vom Kaiser Maximilian dem II. ein Wappen erteilt, dessen Fläche in zwei Teile gegliedert war. Im oberen Teil befand sich auf einem blauen Untergrund eine goldene Wolf-falle zusammen mit zwei Sternen und im unteren Teil war ein auf einer Wasserfläche vor einer Quelle schwimmender Schwan. In der Hollabrunner Schule begann im Jahre 1579 der Lateinunterricht und im Jahre 1632 zählt die Stadt bis zu 121 Häuser. Jedoch in kurzer Zeit, im Jahre 1645, während des 30-jährigen Krieges, wurde sie von den Schweden unter General Torstenson verwüstet und im Jahre 1649 von der Pest heimgesucht. Die Pest wiederholte sich dann noch in den Jahren 1679, 1688 und im Jahre 1713 erlagen dieser Seuche bis zu 130 Leute. Nicht nur Pest, sondern auch zahlreiche Brände zerstörten die Stadt. Im Jahre 1681 wurde eine Pestsäule gebaut. Im Jahre 1702 wurde die Philosophisch-theologische Lehranstalt der Kapuziner am Hollabrunner Kapuzinerkloster gegründet. Im Jahre 1903 wurde das Städtische Museum im Rathausgebäude gegründet, das 1974 in eine alte herrschaftliche Mühle umgesiedelt wurde. 2004 wurde das Rathaus umgebaut, Hollabrunn wurde Partnerstadt von Holíč. Im Jahre 2008 feierte Hollabrunn 100 Jahre seiner Erhebung zur Stadt.

www.sk-at.eu

HOLÍČ

Gotický kostol Božského srdca Ježišovho

Loretánska a Floriánska kaplnka

Gotische Herz Jesu-Kirche

Lauretanische und Hl. Florian Kapelle

EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund

creating the future

Programm zur grenzüberschreitenden Zusammenarbeit SLOWAKEI - ÖSTERREICH 2007-2013
Program cezhraničnej spolupráce SLOVENSKÁ REPUBLIKA - RAKÚSKO 2007-2013

Tento materiál je spolufinancovaný z prostriedkov EÚ a ERDF

Gotický kostol Božského srdca Ježišovho

Kostol Božského srdca Ježišovho bol vybudovaný v roku 1397 v gotickom štýle za vlády Stibora zo Stiboric, ktorý získal Holíčske hradné panstvo, keď kráľ Žigmund vydal novú donačnú listinu. Časom prešiel viacerými stavebnými zmenami a úpravami. V roku 1713 bol kostol zasvätený sv. Martinovi, biskupovi. Na hlavnom oltári bol obraz Sv. Martina. Okrem hlavného oltára tu boli aj dva bočné oltáre, oltár sv. rodiny a oltár sv. Sebastiana. V súčasnosti sú v kostole dva bočné oltáre – oltár Panny Márie, ktorý bol do kostola prevezený z Loretánskej kaplnky Panny Márie, oltár Sv. Martina a hlavný oltár, ktorý je zasvätený Božskému srdcu Ježišovmu. Na chóre je umiestnený orgán so šiestimi

mutáciami. Pod kostolom bola zriadená krypta rodiny Czoborovcov. V priebehu 17. storočia bol barokovo upravený, o čom svedčí barokové okno, s novou vitrážou Božského srdca, posvätenou 1. 6. 2008 Michaelom Pojezdným – strahovským opátom.

Vzácnosťou na kostole sú štyri zvony, umiestnené vo veži. Pôvodné boli demonované pre vojnové účely, terajšie boli nainštalované 25. mája 1924. V roku 1942 došlo na kostole k renováciám a do interiéru kostola boli prevezené lavice a dva lustre zo zámockej kaplnky Holíčskeho zámku.

Základy kostola sú oveľa staršie ako sa predpokladalo, s románskymi prvkami. Na prvotný farský kostol sa viažu aj mnohé z najstarších správ o Holíči. Alba Ecclesia = Biely Kostol, je zobrazený v mestskom erbe, pôvodne mal tri vežičky.

Vedľa kostola sa nachádza Loretánska kaplnka, ktorá bola postavená koncom 14. storočia. Cirkevná vizitácia z roku 1731 zaznamenáva, že kaplnka Panny Márie bola pôvodne farským kostolom.

Loretánska kaplnka

Postavená bola na mieste staršej stavby. Do obdobia od roku 1386 sa datuje výstavba pôvodnej gotickej kaplnky, postavenej na oktogonálnom pôdoryse o priemere 9m, so svätyňou orientovanou na východ. Nárožia lode kaplnky sú zvonka spevnené opornými piliermi. V základoch kaplnky bolo odkryté staršie murivo s fragmentom portálu vedúceho do suterénu.

Súčasný vzhľad kaplnky je výsledkom barokovej úpravy, ktorá bola uskutočnená v rokoch 1727 – 1779. V súčasnosti je bez interiérového vybavenia.

Floriánska kaplnka

V blízkosti Loretánskej kaplnky sa nachádza Floriánska kaplnka. Je to barokovo-klasicistická stavba stojaca na mieste staršieho sakrálneho objektu. Stojí na miernej vyvýšenine obklopená cintorínom. Jej vznik sa datuje v roku 1731. Barokový hlavný oltár zo začiatku 18. storočia je drevený – stĺpový, v strede so sochou sv. Floriána a po stranách so sochami sv. Rocha a Sebastiana.

Gotische Herz Jesu-Kirche

Die Herz Jesu-Kirche wurde im Jahre 1397 unter der Herrschaft des Stibors von Stiborice im gotischen Stil erbaut. Dieser erhielt das Holičér Herrengut, als König Sigismund die erste Schenkungsurkunde erließ. Mit der Zeit machte die Kirche mehrere Bauänderungen und Umgestaltungen durch. Im Jahre 1713 wurde sie dem hl. Martin geweiht, dessen Bild den Hauptaltar ziert. Außer dem Hauptaltar gab es auch zwei Seitenaltäre, den Altar der hl. Familie und den Altar des hl. Sebastian. Gegenwärtig sind in der Kirche zwei Seitenaltäre – der Altar der Jungfrau Maria, der aus der Lauretanischen Kapelle der Jungfrau Maria hergebracht wurde, und der Altar des hl. Martin – sowie der dem Göttlichen Herzen Jesu geweihte Hauptaltar. Auf der Galerie ist eine Orgel mit sechs Registern. Unter der Kirche befindet sich eine Gruft der Czobors. Im Laufe des 17. Jahrhunderts wurde die Kirche im barocken Stil umgestaltet, wovon das Barockfenster mit einer neuen Bleiverglasung des Göttlichen Herzens, geweiht am 1.6.2008 von Strahover Abt Michel Pojezdny, zeugt.

Eine Kostbarkeit der Kirche sind die vier Glocken im Turm. Die ursprünglichen endeten während des 1. Weltkriegs in den Gießereien, die jetzigen wurden am 25. Mai 1924 installiert. Im Jahre 1942 gab es in der Kirche Renovierungen und in die Innenräume wurden Bänke und zwei Kronleuchter aus der Schlosskapelle des Holičér Schlosses verbracht.

Mit romanischen Elementen sind die Fundamente der Kirche viel älter, als man vermutet hat. Auf die ursprüngliche Pfarrkirche verweisen auch viele der ältesten Berichte von Holič. Alba Ecclesia = die Weiße Kirche ist im Stadtwappen dargestellt, ursprünglich hatte sie drei Türmchen.

Neben der Kirche befindet sich die Lauretanische Kapelle, die Ende des 14. Jahrhunderts erbaut wurde. Eine Kirchenvisitation vom Jahre 1731 vermerkt, dass die Kapelle der Jungfrau Maria ursprünglich eine Pfarrkirche war.

Lauretanische Kapelle

Errichtet wurde sie am Ort eines älteren Baus. Von der Zeit nach dem Jahre 1386 datiert sich der Aufbau der ursprünglich gotischen Kapelle auf einem oktagonalen Grundriss mit Durchmesser von 9 m und dem nach Osten gerichteten Heiligtum. Die Ecken des Kapellenschiffes sind außenseitig durch Stützpfeiler befestigt. In den Fundamenten der Kapelle wurde ein älteres Mauerwerk mit einem Fragment des ins Untergeschoss eingefügten Portals entdeckt.

Das heutige barocke Aussehen erhielt sie in den Jahren 1727 – 1779. Gegenwärtig ist sie ohne Innenausstattung.

Kapelle des Hl. Florian

In der Nähe der Lauretanischen Kapelle befindet sich die Kapelle des Hl. Florian. Es ist ein barock-klassizistischer Bau, erbaut an der Stelle eines älteren Sakralobjekts. Sie steht auf einer kleinen Erhebung in Mitten des Friedhofs. Ihre Entstehung datiert aus dem Jahre 1731. Der barocke Säulen-Hauptaltar vom Ende des 18. Jahrhunderts ist aus Holz, mit einer Statue des Hl. Florian in der Mitte und mit Statuen des Hl. Rochus und des Hl. Sebastian auf den Seiten.